

نکته ۱۲۱: در برخی موارد فاعل به دلایلی مانند (جهل از فاعل، تنفر از فاعل، بی اهمیت بودن فاعل، واضح بودن فاعل) در جمله وجود ندارد و محذوف است.

نکته ۱۲۲:

جمله معلوم: جمله ای که فاعل آن مشخص و معلوم است.

جمله مجهول: جمله ای که فاعل آن مشخص و معلوم نیست.

نکته ۱۲۳: فعل در جمله مجهول حتما باید «متعدی» باشد ولی در جمله معلوم ممکن است لازم یا متعدی باشد.

نکته ۱۲۴:

فعل لازم: فعلی که نیاز به مفعول ندارد.

فعل متعدی: فعلی که نیاز به مفعول دارد.

عین الصَّحیح:

(۱) ذَهَبَ (۲) خُرَجَ (۳) نَزَلَ (۴) دُفِعَ

نکته ۱۲۵:

تبدیل فعل معلوم به مجهول

۱) ماضی

- به عین الفعل کسره می دهیم

- تمام حروف متحرک ماقبل آن (ضمّه) می گیرد

فَعَلَ ← فُعِلَ

كَتَبَ ← كُتِبَ

إِحْتَرَمَ ← أُحْتُرِمَ

إِسْتَخْرَجَ ← أُسْتُخْرِجَ

۲) مضارع

- به عین الفعل فتحه می دهیم

- فقط حرف مضارعه (ضمّه) می گیرد.

يَفْعَلُ ← يُفَعَّلُ

يَكْتُبُ ← يُكْتَبُ

يُحْتَرِمُ ← يُحْتَرَمُ

يَسْتَخْرِجُ ← يُسْتَخْرَجُ

